

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.280/2018/7. szám

A Szegedi Ítéltábla a **pártfogó ügyvéd neve (címe)** által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek – a **(kamarai jogtanácsos 1 neve)** által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű I. rendű és a **(kamarai jogtanácsos 2 neve)** által képviselt **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű II. rendű alperesek ellen személyiségi jogvédelem iránt indított perében – melybe a II. rendű alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a dr. Papp Dezső ügyvéd által képviselt **Alperesi beavatkozó(címe)** beavatkozott – a Szolnoki Törvényszék 2018. március 1. napján kelt 11.P.20.930/2016/36. számú ítélete ellen a felperes részéről 37. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek személyenként 20.000,- (Húszezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A pártfogó ügyvéd díját a felperes viseli.

A le nem rótt 160.000,- (Egyszázhatvanezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes 1976-ban csigolyatörést és nyaki gerincvelő sérülést szenvedett, melynek következtében az alsó végtagjai bénultak, járásképtelen, kerekesszékekkel közlekedik. Vizeletét nehezen üríti. Hátfájási panaszokkal 2015. szeptember 28-án került felvételre az I. rendű alperes mozgásszervi rehabilitációs részlegére. Ekkor elvégzett vizsgálatakor húgyhólyagjánál nagyméretű hasi térfoglalást észleltek, mely egészen a köldökig terjedt. A felperes csekély mennyiségű vizeletet tudott üríteni, ezért ballonos katétert alkalmaztak, ami azonban a vizeletet nem vezette el, alvadékos vér ürült és a katétert eldugította. A katéter eltávolítását követően a felperest átszállították a II. rendű alperes urológiai osztályára, ahol Tiemann katétert helyeztek fel, melyet az ellátó orvos egy öltéssel rögzített a fitymafékhez, amit nem vágott át. A katéteren keresztül mintegy 2 dl tiszta vizelet ürült. Itteni kezelése alkalmával gyógyszert, hashajtót nem kapott. A katéter felhelyezését követően székletet is ürített, emiatt pelenkázták, majd viaszszállították az I. rendű alperesi kórházba azzal, hogy egy hét elteltével ballonos katétercserére jelenjen meg. Az I. rendű alperes rehabilitációs osztályán éjszaka az ápolók a felperest ellátták, ágyában forgatták, ivóvizet biztosítottak számára. Szeptember 29-én a felperes minden további orvosi ellátást visszautasított, majd kérésére kérte otthonába bocsátották. Az ezen a napon elvégzett laborvizsgálat magasabb fehérvérsejtszámot

mutatott, melynek háttérében húgyúti fertőzést véleményeztek és antibiotikumos terápia érdekében a felperest egy doboz Augmentin receptjével ellátták.

A későbbiekben a felperes sem a II. rendű alperes által előírt vizsgálatra, sem az I. rendű alperesnél nem jelent meg. 2015. október 7-én a (város neve)-i Egészségügyi Központban jelentkezett azzal, hogy a katéter kiesett, melynek következtében a fitymafeken egy kb. 1 cm-es seb keletkezett, ami viszont gyógyult.

A nemi életét érintő, katéterezéssel okozati összefüggésbe hozható szervi elváltozása nem következett be.

A felperes módosított keresetében kérte megállapítani, hogy az I. és II. rendű alperesek megsértették az emberi méltóságát, és őket egyetemlegesen 2.000.000,- Ft sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni. Hivatkozása szerint a két intézményben tartózkodása során kérése ellenére nem kapott segítséget ahhoz, hogy ágyában megforduljon, és a II. rendű alperesnél vizet sem adtak neki, ami – meggyőződése szerint – roma származása miatt történt, ellátása diszkriminatív volt. Állította, a katéter durva felhelyezése miatt szervi elváltozás, vérzés és fertőzés lépett fel, mely utóbbira antibiotikumos kezelést nem kapott, azt csak receptre írták fel az I. rendű alperesi kórházból történő távozásakor. Az alperesek nem tettek eleget tájékoztatási kötelezettségüknek sem, nem ismertették vele, hogy a katéterezés során milyen rögzítési módot fognak alkalmazni és annak milyen kockázatai lehetnek, továbbá hogy a beavatkozás során vagy annak következményeként a nemi szervén maradandó elváltozások következnek be. Előadása szerint a beavatkozások óta, illetve azokkal összefüggésben vizeletürítési nehézségei súlyosbodtak, párkapcsolati problémái keletkeztek, lelkiileg sérült, magába forduló lett, kerüli az emberi kapcsolatokat.

Az alperesek és a II. rendű alperesi beavatkozó ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az I. rendű alperes hangsúlyozta, a felperes gyógykezelése során diszkrimináció nem történt, származása miatt nem részesült megkülönböztetett bánásmódban, ellátása a legnagyobb szakmai körültekintéssel, annak szabályait betartva folyt. Érvelése szerint a katéter felhelyezése nem okozott vérzést és fertőzést.

A II. rendű alperes vitatta az egyenlő bánásmód követelményének megsértését. Állította, részéről szakmai mulasztás a felperes ellátása során nem történt, a katéter helyesen lett felhelyezve.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Határozatának indokolása szerint a peres felek között egészségügyi szolgáltatás nyújtására irányuló, az új Ptk.-ban sem nevesített atipikus, ún. kezelési szerződés jött létre, melynek részévé váltak az egészségügyről szóló 1997.évi CLIV. törvény (Eütv.) rendelkezései. A felperes nyilatkozata, a tanúk vallomásai, az elsőfokú eljárás során beszerzett szakvélemény és a bizonyítékok összességében történő értékelése alapján arra a megállapításra jutott, hogy az alperesi kórházakban végzett katéterezések során a felperes fitymafékét nem vágták el, a katéter kiöltése is a szakma szabályai szerint történt, a katéter későbbi kiszakadásáért felelősséggel nem tartoznak. A felperes fitymafeke gyógyult állapotú, szexuális életét a végzett beavatkozások nem gátolják. Erre tekintettel nem állapította meg, hogy az alperesi ellátásokkal okozati összefüggésben a felperest kár érte volna. A bizonyítékok értékelése körében utalt arra, hogy a felperes és élettársa előadása egymáshoz viszonyítva is ellentmondásos volt. Nem találta bizonyítottnak azt a felperesi állítást sem, hogy az alperesi kórházakban roma származása miatt nem részesült megfelelő ellátásban, és emiatt sérült volna személyiségi joga. Figyelembe vette, hogy az ellátásában résztvevő valamennyi személy úgy nyilatkozott, hogy minden hátrányos megkülönböztetés nélkül, a többi betegtársához hasonló bánásmódban részesítették a felperest. Értékelte továbbá, hogy éppen ő tanúsított mindvégig olyan magatartást, amely zavarta az

egészségügyi intézmény működését, a betegársak nyugalját, mindezek ellenére az elvárható szolgáltatást, ellátást megkapta.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását kérte a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára, míg másodlagosan megváltoztatását és az alperesek kereset szerinti marasztalását igényelte. Álláspontja az volt, az I-II. rendű alperesi beavatkozások eredményeként, illetőleg azokkal összefüggésben a nemi szervén sérülés, anatómiai változás következett be. Állította, személyiségi jogai sérültek az egyenlő bánásmód követelményének és emberi méltóságának megsértésével, melynek oka etnikai hovatartozása. Hivatkozott arra, hogy az alperesek nem tettek eleget az egészségügyi beavatkozások és azok lehetséges kockázataira vonatkozó tájékoztatási kötelezettségüknek, így nem tájékoztatták a Tiemann katéter rögzítésének módjáról és lehetséges kockázatairól. Kifogásolta, hogy bár az orvosi beavatkozásokat követően erős vérzés és fertőzés lépett fel nála, kórházi tartózkodása alatt antibiotikumos kezelésben nem részesült. Vitatta a szakvélemény azon megállapítását, hogy a fitymafék jelenleg győgyult állapotú. A heggesedés valóban begyőgyult, de a lényeg az, hogy sérülése a kórházi ellátás során következett be. A szakvélemény azon megállapításával kapcsolatban, miszerint a varrat már kis-, közepes erővel kiszakadhatott arra utalt, hogy az alperesek elmulasztották tájékoztatni a kiszakadás veszélyéről. További érvelése szerint az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett azzal, hogy sem pszichológus, sem szexológus szakértői bizonyítást nem folytatott le. Sérelmezte azt is, hogy a szakértői vélemény kiegészítésének mellőzését ítéletében nem indokolta, az orvosi szakkérdésekben tett megállapításait és következtetéseit pedig egyoldalúan az alperesek állítására, valamint az orvos és betegápoló végzettségű tanúk nyilatkozatára alapozta. Nem vette kellő súllyal figyelembe azt sem, hogy kiszolgáltatott helyzete és kifejezett kérése ellenére az alperesek nem törekedtek megfelelő módon fájdalmai enyhítésére, segítségnyújtásra, így több alkalommal kellett kérnie az ápolókat, hogy forgassák, mert fájdalmai elviselhetetlenek. Kiemelte, a több beteg ellátásáról való gondoskodás nem mentesíti az alpereseket emberi méltóságának tiszteletben tartása alól.

Az alperesek és a beavatkozó fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást kielégítően feltárta, a bizonyítékokat helyesen és okszerűen mérlegelte, döntését kellő részletességgel indokolta.

A fellebbezés **alaptalan.**

A felperes perbeni igénye alapjaként az alperesek által nyújtott nem megfelelő egészségügyi szolgáltatást jelölte meg, ezzel jogalapként személyiségi jogainak megsértésére hivatkozott.

A jogvita elbírálására az állított jogsértés időszakából adódóan – osztva az elsőfokú ítéletben ekörben kifejtetteket – a 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadóak.

A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése általános jelleggel védi a személyiségi jogokat. A 2:42. § (2) bekezdése generálklauzulaként rögzíti, hogy az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. Az emberi méltósághoz fűződő jog a személyiségi jogok anyajogának tekinthető, a Ptk. által nevesített egyes személyiségi jogok abból vezethetők le, de önmagában az emberi méltósághoz fűződő jog megsértése is személyiségi jogsértésnek minősül. A Ptk. nem sorolja fel kimerítően az egyes személyiségi jogokat, a 2:43. §-a szerint a személyiségi jogok sérelmét jelenti – egyebek mellett – különösen az élet, a testi épség és az egészség megsértése [a) pont] és a személy hátrányos megkülönböztetése [c) pont].

Főszabály szerint a személyiségi jog körébe tartozó bármely jog sérelmét eredményező magatartás jogellenes, bizonyos esetekben azonban a jogellenesség kizárt. Ilyen a jogosult hozzájárulása, amit a Ptk. külön nevesít, továbbá a jogos védelem, a szükséghelyzet, valamint a jogszabály kifejezett felhatalmazása. Személyiségi jogsértés esetére a Ptk. különböző szankciók alkalmazását teszi lehetővé. A felróhatóságtól független jogkövetkezmények (Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a)-e) pontjai) igénybevitelére akkor van lehetőség, ha van személyiségi jogsértés, továbbá ha a sérelem és a jogsértő magatartás között okozati összefüggés áll fenn. E jogkövetkezmények alkalmazhatósága szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a jogsértő személy felróhatóan járt-e el (Ptk. 1:4. § (1) bekezdés), vagy hogy egyéb módon ki tudja-e menteni magát. További lehetséges jogkövetkezmény a sérelemdíj (Ptk. 2:52. §) alkalmazása, amit a Ptk. mint közvetett kompenzációt, illetve pénzbeli elégtételt jelentő magánjogi büntetést szabályoz. Funkciója ennek megfelelően kettős. Lényeges azonban, hogy önmagában a személyiségi jogsértés ténye nem vonja maga után a sérelemdíjra való jogosultságot. Elutasíthatja a bíróság az erre irányuló keresetet, ha a felet nem érte olyan nemvagyonai sérelem, ami sérelemdíj megítélését indokolná. A Ptk. 2:52. § (1) bekezdés második fordulatainak helyes értelmezése szerint ugyanis a sérelmet szenvedett fél „az őt ért nemvagyonai sérelemért” követelhet sérelemdíjat, azaz a nemvagyonai sérelem bekövetkezése a sérelemdíj megítélésének feltétele, eltérően a személyiségi jogsértés objektív szankcióinál használt, feltételként rögzített kifejezéstől, ami a személyiségi jogsértés ténye. Nem szól ez ellen a Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének „a jogsértés tényén kívüli további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges” fordulata sem, ez valójában csupán a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesíti a felperest, de nemvagyonai sérelem hiányában nem teszi lehetővé sérelemdíj követelését. Így a bíróság elutasíthatja a sérelemdíj iránti keresetet akár azért, mert az adott személyiségi jogsértés alkalmatlan arra, hogy nemvagyonai hátrányt okozzon, akár azért, mert köztudomású tények értékelésével arra a következtetésre jut, hogy ilyen jellegű sérelem nem állt elő a személyiségi jogában megsértett félnél (BH 2016.241.). Ha van személyiségi jogsértés és ezzel okozott hátrány, lényegi szerepet kap a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése, mely szerint a sérelemdíj fizetésre kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni (Ptk. 2:52. § (2) bekezdés). A mentesülés feltételeit tehát – a kártérítési felelősség alóli mentesüléshez hasonlóan – a jogsértő személyére irányadó felelősségi rendszer alapján kell meghatározni. Így deliktualis (szerződésen kívüli) felelősségi rendszer esetén mentesülhet a sérelemdíj fizetési kötelezettség alól az alperes a felróhatóság hiányának bizonyításával is. A kezelési szerződések megszegésével okozott személyiségi jogsértésen alapuló sérelemdíj iránti perekben ez irányadó az 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 244. § (1) bekezdésében írt utaló norma alapján. Ha a kimentés nem vezet eredményre, vizsgálni kell az okozott immateriális hátrány mértékét is abból a szempontból, hogy az nem elenyésző-e, nem indokolt ugyanis a sérelemdíjban való marasztalás, ha ún. bagatell igényről van szó. A sérelemdíjra okot adó nemvagyonai hátránynak olyan fokúnak kell lennie, amely már igényel kompenzációt, egyben magánjogi, preventív jellegű büntetést.

Az egészségügyi ellátás nem megfelelő volta okozhat személyiségi jogsértést, járhat ugyanis a felperes testi épségéhez, egészségéhez fűződő jogának sérelmével.

Ahogy az az elsőfokú bíróság is kifejtette, a peres felek között egészségügyi szolgáltatás nyújtására vonatkozó, a Ptk.-ban nem nevesített, atipikus, ún. kezelési szerződés jött létre, mellyel az alperesek – egyebek mellett – vállalták a felperes kezelését, a szükséges vizsgálatok, beavatkozások elvégzését az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) rendelkezéseinek, köztük a 77. § (3) bekezdésének megfelelően. A törvényi rendelkezések a szerződés részévé váltak, így a szerződés alapján az alpereseket kötelezettség terhelte, hogy a felperes ellátása során az ellátásban résztvevőktől általában elvárható gondossággal, valamint a

szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával járjon el. Az Eütv. szolgáltatásként a beteg egészségi állapotának kedvező alakítása, helyreállítása, illetőleg megőrzése érdekében végzett kezelési, ellátási tevékenységet határozza meg a gyógykezelésben résztvevő egészségügyi személyzet kötelezettségeként, ami a felek szerződéses céljával azonos. Ezt tükrözi az Eütv. 6. §-a és 75. § (2) bekezdése is. Mindazon mulasztások, melyek e cél elérését veszélyeztetik vagy meggátolják, kötelezettségszegést jelentenek. Az Eütv. 7. § (1) bekezdése rögzíti ugyanakkor a betegnek az egyenlő bánásmód követelményének megfelelő egészségügyi ellátáshoz való jogát, a 10. § (1) bekezdése pedig előírja emberi méltóságának tiszteletben tartását. Ezeken felül a jogszabály kötelezettséget teremt az alperesi oldalon a tájékoztatásra is, az Eütv. 13. § (1) bekezdése szerint ugyanis a beteg jogosult a számára egyéniesített formában megadott teljeskörű tájékoztatásra, melynek tartalmát a 13. § (2) bekezdés a)-i) pontjai rögzítik. Ezek közt szerepel a részletes tájékoztatási kötelezettség többek közt a beteg egészségi állapotáról, beleértve annak orvosi megítélését is, a javasolt vizsgálatokról, beavatkozásokról, ezek elvégzésének, illetve elmaradásának lehetséges előnyeiről és kockázatairól, az ellátás folyamatáról és várható kimeneteléről. A (4) bekezdés tartalmazza továbbá, hogy a betegnek joga van megismerni ellátása során az egyes vizsgálatok, beavatkozások elvégzését követően azok eredményét, esetleges sikertelenségét, illetve a várttól eltérő eredményt és annak okait.

A Ptk. Kommentár szerint egészségsértőnek azok a magatartások, eljárások tekintendők, amelyek a szervezet bármely részének működését vagy azok együttes működését hátrányosan befolyásolják, vagy arra ilyen hatással lehetnek. Amennyiben tehát az alperesi kórházak orvosainak, ápolóinak eljárása sérti a szakmai és etikai szabályokat, illetve irányelveket, nem felel meg az ellátásban résztvevőktől elvárható gondosság mércéjének, és ezzel okozati összefüggésben sérül a felperes egészséghez fűződő személyiségi joga, az alperes jogsértő magatartása megállapítható.

Annak megítélése, hogy a felperes kezelése során az alperesek eljárása megfelelt-e az orvosszakmai szabályoknak, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 177. §-a szerint szakértői bizonyításra tartozó kérdés, melyre figyelemmel az elsőfokú bíróság igazságügyi orvosszakértői véleményt szerzett be. E szakértői vélemény értékelése azonban – az egységes bírói gyakorlat szerint – a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, melyről az ítélet indoklásában részletesen számot kell adni. De már ezt megelőzően, az eljárás során vizsgálni kell, hogy a szakértő véleménye meggyőző és megalapozott-e (BH1980.138.), ellenkező esetben ugyanis további bizonyítás indokolt (Pp. 182. § (3) bekezdés).

Az igazságügyi orvosszakértő által készített e perbeli szakértői vélemény ellentmondásmentes, aggálytalan. Rögzíti, hogy a felperesnél a katéterezés relatív indikációja fennáll, ami azt jelenti, hogy az adott helyzetben a katéterezésre szükség volt, hiszen előzőleg még alhasa ütögetésével is csak minimális vizeletet volt képes üríteni. A szakvélemény alapján megállapítható az is, hogy a II. rendű alperesi kórházban a katéterfajta választása és behelyezése is szabályszerűen történt, a katéterezések során nem vágták el a fitymaféket, a varrás spontán szakadt ki kisméretű, kb. 1 cm-es sebet hátrahagyva, mely seb ugyanakkor gyógyult állapotú. A szakvéleménynek ezt az utóbbi megállapítását azért vitatta fellebbezésében a felperes, mert álláspontja szerint a sérülés a kórházi beavatkozás során keletkezett. Ezzel szemben az orvosszakértői vélemény megállapítását alátámasztják a tanúvallomások. A II. rendű alperesnél katéterezést végző orvos elmondta tanúvallomásában, hogy a fitymaféket nem vágták át, és a I. rendű alperesi kórházban a katéterezés másnapján a felperes vizsgálatát végző orvos, **(orvos neve)** sem tapasztalt elváltozást. Lényeges továbbá, hogy az igazságügyi orvosszakértő a felperes vizsgálatát elvégezte, az általa bemutatott képfelvételeket megtekintette, és mindezek figyelembevételével alakította ki véleményét. Az ekként

a per egyéb adatainak sem ellentmondó szakértői véleményt az elsőfokú bíróság helyesen fogadta el ítélezése alapjául.

A felperes a fellebbezésében a szakértői véleményt arra tekintettel is sérelmezte, hogy nem ad választ arra a kérdésre, miért nem másik rögzítési módot alkalmaztak, ha a varrat már kis-, közepes erőre kiszakadhatott. Ez a kérdés azonban irreleváns a jogvita eldöntésénél az alábbiak miatt. A szakértői vélemény rögzíti, hogy a Tiemann katétert általában néhány napig, legfeljebb 2 hétig hagyják fenn, ezután ballonos katéterre lehet cserélni. Ennek megfelelően katéterezéskor egyhetes kontrollt írtak elő, melyen azonban a felperes már nem jelent meg. A felperes és élettársa által előadottak szerint ugyanakkor a katéter 2015. október 7-én, vagyis az elmulasztott egyhetes kontroll időpontját követően szakadt ki. Ez azt jelenti, hogy ha a felperes az előírt kontrollvizsgálaton megjelenik, a katéter lecserélhető lett volna a szakmai szabályoknak megfelelően. Vagyis ha a beteg az Eütv. 26. § (2) bekezdés e) pontjában írt együttműködési kötelezettségének eleget tesz, a kifogásolt hátrány, sérülés be sem következik, az megelőzhető lett volna.

Az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény felperes által indítványozott kiegészítését és pszichológus szakértő kirendelését mellőzte, aminek nem adta indokát ítéletében. Ezek a bizonyítási cselekmények a jogvita eldöntéséhez ugyanakkor nem szükségesek. A már kifejtettek szerint a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogának sérülése akkor állapítható meg, ha az alperesi kórházak eljárása sérti a szakmai és etikai szabályokat, illetve irányelveket, nem felel meg az ellátásban résztvevőktől általában elvárható gondosság mércéjének. Az aggálytalan szakértői vélemény alapján megállapítható, hogy a katéterezés során az alperesek részéről szakmai szabályszegés nem történt, az ellátás megfelelő és indokolt volt, a nemi életet érintő szervi elváltozás nem következett be, a katéter pedig a felperes által elmulasztott kontrollvizsgálat időpontját követően szakadt ki. A katéterezéssel összefüggésben hivatkozott személyiségi jogsértés így nem következett be, amely miatt hiányzik a sérelemdíjra való jogosultság alapvető feltétele. A felperes által hivatkozott körülmények valójában nem a személyiségi jogsértés tényével kapcsolatosak, hanem az esetleges hátránnyal, melynek vizsgálata csak akkor lenne indokolt, ha a személyiségi jogsértés ténye megállapítható lett volna. Ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor mellőzte a felperes által indítványozott további bizonyításokat, és helytállóan állapította meg, hogy szakmai mulasztás, szabályszegés és – ebből eredően – személyiségi jogsértés nem történt.

Az Eütv. 13. § (2) bekezdés c) pontja értelmében a betegnek joga van ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon egyebek mellett a javasolt vizsgálatok, beavatkozások elvégzésének, illetve elmaradásának lehetséges előnyeiről és kockázatairól. A 135. § (2) bekezdése szerint a beteg tájékoztatása során kiemelt figyelmet kell fordítani a kezelés általánosan ismert jelentős mellékhatásaira, az esetleges szövődményekre és a beavatkozások lehetséges következményeire, azok előfordulási gyakoriságára. A betegnek ismernie kell mindazokat a körülményeket, amelyekből megállapítja, hogy milyen kockázatot vállal a beavatkozásra vonatkozó hozzájárulás megadásával vagy megtagadásával. Lényeges, hogy a megfelelő tájékoztatás elmaradása csak akkor vezet sérelemdíj fizetési kötelezettség beálltához, ha azzal összefüggésben nem vagyoni hátrány következik be. A már kifejtettek szerint jelen esetben személyiségi jogsértés sem történt, így a tájékoztatás esetleges hiányosságai sem kaphatnak szerepet, azokkal összefüggésben a felperest nem érte vagyoni hátrány, és önrendelkezési jogának sérelme sem valósult meg.

A felperesnél az I. rendű alperesi kórházban a 2015. szeptember 29-i reggeli laborvizsgálat eredménye alapján húgyúti fertőzést véleményeztek, melynek kezelésére azért nem kerülhetett sor, mert a felperes saját döntése alapján a kórházat elhagyta. Így viszont magatartása az oka annak,

hogyan helyben nem kezelték antibiotikummal, azt csupán előírták, ezért etekintetben az alperes mulasztása kizárt.

Az elsőfokú ítélet a felperesi bizonyítási indítvány mellőzésével, a tájékoztatási kötelezettség és a fertőzés kezelésének elmulasztásával összefüggő hivatkozásra indokolást nem tartalmaz, azonban az ítélet táblája – alkalmazva az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 1. pontjában foglaltakat – indokolatlannak látta ezek kapcsán az ítélet hatályon kívül helyezését, mivel a megalapozott döntéshez minden szükséges tény, adat rendelkezésre állt.

A felperes az alperesek egészségügyi ellátását amiatt is sérelmezte, hogy hátrányosan megkülönböztették, melyet a Ptk. 2:43. § c) pontja külön nevesít a személyiségi jogok megsértésének esetei között. Az ezzel kapcsolatos részletszabályokat rögzítő, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény (Ebktv.) megsértésére alapított perekben a feleket terhelő bizonyítási kötelezettség eltér az általánostól. Az Ebktv. 19. § (1) bekezdése szerint a jogsérelmet szenvedett félnek kell valószínűsítienie, hogy hátrány érte és a jogsértéskor ténylegesen vagy a jogsértő feltételezése szerint rendelkezett a 8. §-ban meghatározott valamely védett tulajdonsággal. Az ilyen eljárásokban az alperes marasztalásához elengedhetetlen a konkrétan megnevezett védett tulajdonság és az állított hátrány közötti oksági kapcsolat valószínűsítése (EBH 2010.2272.). Az Ebktv. 19. § (2) bekezdése értelmében az (1) bekezdésben foglaltak valószínűsítése esetén a másik felet terheli annak bizonyítása, hogy megtartotta az egyenlő bánásmód követelményét, illetőleg hogy arra az adott jogviszonyban nem volt köteles. A bizonyítási kötelezettség tehát időben az eljárást kezdeményező fél általi valószínűsítést követi, és a felelősség alóli kimentést szolgálja.

A felperes az őt ért hátrányt abban jelölte meg, hogy az alperesek a kérése ellenére nem segítettek neki ágyában megfordulni, az I. rendű alperes nem biztosított vizet a számára roma származása miatt. Védett tulajdonságnak minősül a nemzetiség, azaz származás (8. § d) pont), a felperes valószínűsítési kötelezettsége ugyanakkor ki kellett terjedjen az okozati összefüggésre is az őt ért hátrány és a megjelölt védett tulajdonsága között, melyet a többi beteg ellátásához, annak színvonalához kellett viszonyítani, a hátrányos megkülönböztetés ugyanis csak ilyen összehasonlításban értelmezhető. Erre azonban nem vonható le következtetés a rendelkezésre álló iratok alapján. A felperes szubjektív érzése a valószínűsítéshez nem elegendő. Ezzel szemben az alperesek sikerrel bizonyították, hogy megtartották az egyenlő bánásmód követelményét, a tanúvallomásokból kitűnően a felperest megfelelően, a többi beteggel azonos színvonalon ellátták. Mindezek alapján megállapítható, hogy a felperes valószínűsítési kötelezettségének a szükséges mértékben és körben nem tudott eleget tenni, szemben az alperesi oldal bizonyításával, így az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt is, hogy a többi beteghez képest hátrányos megkülönböztetés nem történt az alperesi egészségügyi ellátások során.

A kifejtettekre tekintettel az ítélet táblája az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét – indokolásbeli kiegészítéssel – a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest az alperesek másodfokú eljárásban felmerült, jogi képviseletével összefüggő költségének megfizetésére, melynek mértékét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) a) pontja, (5) és (6) bekezdései alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan állapította meg.

A pártfogó ügyvéd díját a pervesztessége folytán a felperes viseli (Pp. 87. § (2) bekezdés).

A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték a felperes teljes személyes költségmentessége folytán a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Szeged, 2018. október 12.

Dr. Kiss Gabriella s.k.. Bálint Attila s.k. . Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke előadó bíró táblabíró